

Itoitz 'Solidarioak' Estrasburgon

Lanak hamar hilabetez geldirik

Taldeak 1996ko apirilean egindako ekintzak erreakzio ugari ekarri zituen

dela beraiena. «Oso argigarria da ikustea GALEko lau kideei guri jarri diguten zigorra bera jarri dietela Segundo Marey hamar egunez atxilotuta edukitzeagatik». Zenbait taldek, horien artean Itoizko Koordinakundea eta Greenpeacek zortzi kideentzako indultua eskatu badute ere, horrelakorik egiteko asmorik ez dutela garbi utzi nahi izan zuten. «Ez gara ezeren errudun sentitzen», esan zuten prentsaurrekoan.

Nazioarteko babesa lortu

Baina epaiaren balorazioa gora-behera, taldeak datozen hilabeteetan egin nahi duen lana nabarmendu nahi izan zuen. Azaldu zutenaren arabera, eta nahiz eta ezin den xehetasunez aurreratu, sarea oraindik antolatzen ari direlako, datozen hilabeteetan Europako hainbat herrialdetan proiektuari buruz bideo hitzaldiak, jardunaldiak eta elkarrizketak eskainiko dituzte.

«Borroka mota hauen beharraz ariko gara —azaldu zuen Villanuevak— eta luraren defentsan konpromisoa duten taldeekin harremanak lotu nahi ditugu, nazioarteko babesa lortzearren».

Halaber, Europako erakundeek beraiek ardura ere badutela aipatu zuten kideek, eta gogoratu zuten 1994ean Itoizko Koordinakundek Europako Ingurugiro Batzordearen aurrean aurkeztutako kexua artxibatu egin zutela, eta 1998an Europako Arartekoak kritikatu egin zuela erabaki hura. «Garbi dago Nafarroako eta Espainiako gobernuen presioak izan zirela artxibatze eragin zutenak».

Kazetarien galderei erantzunez, 'solidarioek' proiektu honen kontra jotzera bultzatu dituzten arrazoiak aipatu zituzten, eta nabarmendu zuten azken hilabeteotan presaren segurtasunari buruz ezagutu diren dokumentuen garrantzia.

«1975. urtean jada ikerketa batek azpimarratu zuen proiektuak zuen arriskua, eta gerora zabaldu diren txostenek nahikoa garbi utzi dute arriskua onartezina dela».

Taldeak, hemendik aurrera, atxikimendu dokumentua banatuko du European zehar, eta ahalik eta sinadura gehien bildu ondoren, Estrasburgora itzuliko direla iragarri zuten atzo.

Ordurako zerbait ikusgarria egin nahi dute.

KASekin lotutako jendea, «terroristak», «hiltzaileak». Hauek izan ziren Itoitzekin elkartasuna taldekoek eginiko sabotaiak sortu zituen erreakzio-tako batzuk. Kableen mozketaren ondorioz lanak hainbat hilabetez geldirik egongo zirela egiaztatu ondoren Nafarroako eta Espainiako gobernuak gaitzespen gogorrak egin zituzten.

Ekintzaileekin elkartasun keinuak ere ez ziren txikiak izan. Solidarioen askatasuna eskatzeko Agoitzen bertan eginiko manifestazioa, herrian inoiz egindako handiena izan zen.

Ekintzak sekulako oihartzuna izan zuen, bai akzioaren beraren ikusgarritasunarengatik, bai eta kolpe latza izan zelako ere orduko —eta gaurko— gobernuaren bandera-untziaren kontra.

Goizeko zazpiak eta laurdenetan hasi zen zortzi ekintzaileen lana. Kableak zaintzen zituen zinpeko goardia menperatzea zen lehen helburua, arazoak sor ez zitzen.

Hori lortu ondoren lotu egin zuten bera zegoen etxola barruan, eta gerrian zuen pistola erantzi eta etxola gainean utzi zuten. Ekintza hau izango zen, hondarrean, taldekideak giltzaperatzeko agindua emateko erabiliko zena. Kableei eusten dien hormigoizko paretara igo eta bost motore erradialekin bost

ARTXIBOKOA

'Solidarioetako' bi Itoizko urtegiak kableak mozten, 1996ko apirilean.

minututan moztu zituzten porlana garraiatzeko erabiltzen ziren sei kableak —hamar zentimetroko lodiera eta 300 metrotako luzera zuten— urtegia ixteko hormaren gainean ehun metrotako alturan. Moztean kableek su hartu zuten eta txinparta ikusgarriak alderik alde atera ziren. Egina zegoen. Gero erradialak lurtean utzi eta zinpeko goardien zain gelditu ziren.

Hauek etorri zirenean lurtean etzanarazi zituzten

eta kolpeka hasi. Mehatxu eta irain ugari zirela, ostikada baten ondorioz Julio Villanueva taldeko kideari tinpanoa hautsi zioten. Egun hartan bertan eginiko adierazpenetan agintari ofizialek esan zuten bortizkeria erabili zela zinpeko goardia-aren kontra, eta honek sudurra hautsita eta muturrekoak zituela. Bertan ziren kazetari-ek ordea —tartean EGUNKARIAko kazetari eta argazkilaria— ziurtatu zuten zinpeko goardia atxilotutakoak zeu-

den tokira iritsi zenean oraindik lokarri puska zuela orkatiletan, eta horrekin hanka trabatu eta erori egin zela, eta horren ondorioz muturreko galanta hartu zuela.

Guardia Zibilak Agoitzera eraman zituen atxilotuak, epailearen aurrean, baina hauek uko egin zioten deklaratzeari, euskaraz egin nahi zutelako eta egun horretan ez omen zegoelako Nafarroa osoan itzultzaile bakar bat ere. Apirilaren 9an Agoizko epaitegiaren sei orduz deklaratzeko eman eta gero, bertako epaileak baldintza gabeko espetxe zigorra ezarri zien zortzi kideei, kalteak egiteaz eta lesio eta koakzio delituez.

Orduko erreakzioak

Erreakzio ugari sortu zituen 1996ko apirilko ekintzak hark.

Nafarroako Gobernua • Gogor salatu zituen ekintza, eta urtegia eta ubidea eraikitze asmo sendoa adierazi zuen. «Foru Komunitatearen etorkizunerako ezinbesteko azpiegiturak dira, Nafarroako herri- tar gehienek babesa dutenak, eta komunitateko zein Estatuko instituzio demokratikoek bultzatuta. Beraz, obra hauen geroa ezin da utzi euren nahia indarrez inposatu nahi duen gutxiengoaren esku».

Itoizko koordinakundea • «Itoitzekin Elkartasunekoek guk aspaldian eskatzen genuena, hau da, lanak gelditzea gauzatu besterik ez dute egin» esan zuten koordinakundeko kideek, eta zortzi lagunek eginiko «harro» zeudela azpimarratu zuten, «hartu duten konpromisoarengatik».

Uraren aldeko Plataforma • Eragile sozial eta ekonomikoak, hainbat sindikatu eta gobernuak berak osatzen zuten plataformako kideek azpimarratu zuten sabotaiak «atentatu terroristak» izan zela, eta «estrategia batekin komunitatearen aurka egindako ekintza», eta alderdien interes politikoak alde batera utzita «indar demokratikoen arteko pakturako deia» egin zuten.

Agintari politikoak • Javier Otano orduko gobernuburuak «estrategia politiko-militar jakina» egotzi zien, eta Juan Cruz Alli lehendakariordeak «terroristak» deitu zituen. Javier Taberna Merkataritza Ganbarako presidenteak «terrorismoaren apologia» egin zutela esan zuen eta Iñaki Cabases orduko Industria sailburuak lanek jarraituko zutela ziurtatu zuen. «Itoitz ez dute geldituko, baina denbora eta diru gehiago kostako zaizkigu».

Alberto Barandiaran
ESTRASBURGO

